

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete kandidatnivå Det visuella framträdandet

En undersökning av den visuella betydelsen på konserter

Författare: Calle Hedlund
Handledare: Tanja Jörgensen
Seminarieexaminator: Rikard Lindell
Formell kursexaminator: Thomas Florén
Ämne/huvudområde: Ljud- och musikproduktion
Kurskod: GLP2NN
Poäng: 15 hp
Termin: HT2022
Examinationsdatum: 7/12–2022

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet. Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

JA x

Abstract

Denna studie fördjupar sig inom visuella aspekter under konsert. Vad anser publiken vara den viktigaste aspekten? Vad anser artisten vara den viktigaste aspekten? Hur och vad skiljer deras åsikter åt? Sju stycken kategorier har samlats som jag anser vara de mest uppenbara. Dessa är ljus- och färgsättning, scenkläder, dans och kroppspråk, rekvisita och föremål, image och attityd, FX samt scennärvaro och kommunikation. För att ta reda på detta har enkäter och intervjuer genomförts. Enkäter för att höra publikens upplevelser och intervjuer för att höra artistens upplevelser.

Resultatet har visat att det finns tre tydliga aspekter som respondenterna anser är viktigast, samt två stycken de anser är minst viktiga. Resultaten visar på en gemensam förståelse mellan artist och publik kring deras upplevelser. Resultatet kan användas som bas till framtida forskning samt till artister som undrar vad för visuella medel de bör använda.

Keywords

Visuals, Live, Musikaliskt framträdande, Konsert, Visuella medel

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
Avgränsningar	3
Definition av aspekterna	3
Syfte & Frågeställningar	4
Bakgrund	5
Visuell Perception	5
Multimodalitet	5
Gemenskap	6
Metod	8
Enkäter	8
Intervjuer	8
Etiska överväganden	9
2. Resultat & Analys.....	10
Resultatredovisning av enkätundersökning	10
Sammanfattning av enkätundersökning	18
Intervjuer	18
Intervju 1	19
Intervju 2	22
Sammanfattning av intervjuer	25
Ljus- och färgsättning	27
FX	28
Scenkläder	28
Rekvisita och föremål	29
Scennärvaro och kommunikation	29
Dans, rörelser och kroppsspråk	30
Image och attityd	30

3. Diskussion & slutsats	31
Källförteckning	32

1. Inledning

Året var 2019. Jag och mina två kompisar, Filip och Alex, skulle äntligen efter en lång väntan åka på vår drömmresa. Vi hade pratat om detta resmål sedan flera år tillbaka och nu när vi alla fyllt 18 år kunde vi äntligen ta oss dit. Vi skulle till EDM (elektronisk dansmusik) festivalen Tomorrowland i staden Boom, drygt en mil utanför Antwerpen i Belgien. Efter att ha landat och packat upp våra resväskor lämnade vi campingområdet för att bege oss in på festivalen. Festivalen, som består av cirka 15 scener, tog oss några timmar att ta sig igenom. Det som slog mig allra mest var hur alla scener hade ett eget unikt utseende. Alla scenerna representerade en viss genre eller subkategori av elektronisk musik.

Scenen "Q-Dance" på Tomorrowland 2019. Hämtad från Hollman (2019)

Hardstyle är en väldigt hård subgenre med högt tempo, distade synthar och knastrande bastrummor så naturligtvis avbildade hardstylescenen ett flera meter högt svärd, täckt med maffigt blinkande ljus. Scenen för psytrance, eller psykadelisk trance, avbildade stora svampar och var placerad så att den stora skogen som omslöt festivalområdet var i bakgrunden. Scenen för dubstep, som också är en väldigt hård genre, avbildade en stor drake som hängde över publiken. Draken rörde även på sig och kunde ibland öppna munnen för att

spruta ut pyro (eld). Senare på kvällen kom hela festivalen verkligen till liv då allt ljus, utstyrsel och dekorationer fick lysa upp hela festivalområdet. Det var en helt magisk festival och hela upplevelsen från den helgen fick mig att inse hur mycket det visuella kan påverka ett musikaliskt framträdande.

Scenen "Rose Garden" på Tomorrowland 2019. Hämtad från Hollman (2019)

Majoriteten av mina favoritupplevelser i livet har varit att gå på liveframträdanden. Människor som samlas på en och samma plats där man sjunger och dansar tillsammans. Artister som får uttrycka sig själva genom musiken och tillsammans med publiken skapa en fantastisk atmosfär. Synen sägs vara människans största sinne. Hela 75% av alla våra sinnesintryck kommer via ögonen (Lärum, 2021). Tillsammans med hörseln blir upplevelsen av liveframträdanden fantastiska och skapar minnen för livet. Upplevelsen får en helhet. Därför vill jag undersöka hur viktig den visuella aspekten är för konserter. Under liveframträdanden finns det mycket som hör till det visuella; kläder, ljus, kroppsrörelser (dansare), videaskärmar och rök. Syftet med dem alla är förhöja stämningen och musiken. Hur viktiga är dessa aspekter för en lyckad konsert? Vad bidrar mest eller minst till stämningen? Jag vill höra publikens upplevelser, vad av det visuella de anser är viktigt, men även från artisterna. Denna kunskap kan på så vis användas i framtiden för konsertarrangörer och artister, för att se vad för sorts visuell utrustning som behöver prioriteras.

Avgränsningar

Denna uppsats fokuserar i allra första hand på visuell perception och vad det visuella kan bidra med till ett musikaliskt framträdande. Det finns många olika sorters aspekter när det kommer till det visuella, den här studien har avgränsats till att endast fokusera på sju stycken av dem jag upplever är mest uppenbara. Dessa är ljus och färgsättning, FX (pyro & rök & konfetti & smällare), scenkläder och utseende, rekvisita och föremål, scennärvaro och kommunikation med publik, dans & rörelser & kroppsspråk samt image och attityd. Dessa togs upp i enkäten där deltagarna fick svara på hur viktigt de anser att dessa faktorer är under konsert. Det fanns även rum för deltagarna att förklara varför och hur de tänker kring dem.

Definition av aspekterna

Nedan förklaras de visuella aspekterna som nämnts i texten ovan.

Ljus och färgsättning

Denna aspekt innefattar alla olika sorters ljus som förekommer på en scen. Allt från strobes, snabbt blinkande ljus, och moving heads vars ljus rör sig i olika rytmiska mönster i scenrummet, till spotlights och lampor med färgat ljus. Genom att placera ut ljuskällor av olika slag på olika sätt på scenen i förhållande till miljö och artist så skapar ljus- och färgsättningen olika effekter.

Pyro, rök, konfetti, smällare

Dessa tillhör kategorin FX där det finns många olika varianter på utrustning. Exempelvis rökmaskiner som pyser ut dimma som täcker ett rum men även kolsyre-varianter som skjuter ut röken som en kanon. Den mer kraftfulla utrustningen, som kolsyrekanoner och pyro, förekommer oftare vid stora konserter som innehåller väldigt energifylld musik. I detta sammanhang så menas energifylld att det är högt tempo med hård och "dansig" musik, exempelvis rock, metal och EDM.

Scenkläder

Det artister och band har på sig under konsert och hur utseendet skapar effekt och reaktioner.

Rekvisita och föremål

Rekvisita är lösa föremål som är utplacerade på scen, som artisten kan integrera och använda i sin show. Föremål som uppfyller en funktion helt enkelt.

Scennärvaro och kommunikation med publik

Detta handlar om hur artisten engagerar och kommunicerar med sin publik. Till exempel prat mellan låtar och starta vågen.

Dans, rörelser och kroppsspråk

Denna faktor handlar om effekten som skapas genom rytmiska kroppsrörelser som utgår från musiken.

Image och attityd

Detta handlar om hur artisten vill att publiken ska uppleva hen. Att genom sitt kroppsspråk och hållning förmedla sitt budskap och vad hen står för.

Syfte & Frågeställningar

Studiens syfte är att fördjupa kunskapen kring vilka av de 7 visuella aspekterna under ett liveframträdande som bidrar mest till den totala upplevelsen. Syftet kommer att analyseras utifrån tre frågeställningar:

- Vilka av de 7 visuella aspekterna anser publiken vara viktigast under ett musikaliskt framträdande?
- Vilka av de 7 visuella aspekterna anser artisten vara viktigast under ett musikaliskt framträdande, och hur använder de det?
- Vad och hur skiljer publikens och artisternas svar åt?

Bakgrund

Visuell Perception

Tidigare forskning handlar mycket om visuell perception, men inte inom exakt det ämne denna uppsats undersöker. RILM är en databas specificerad på audiovisuell forskning och via den, med hjälp av sökord, kan relevant data och forskning hittas till sin studie. När jag skrev in sökorden “visual perception”, “importance” och live “performance” i RILMS databas hittade jag en artikel ur en periodisk publikation. Denna artikel handlar om hur den visuella presentationen kan förbättra ett musikaliskt uppträdande, men mer om hur kroppen och våra ögon reagerar (Platz et al, 2012). Öhnon (2020), en arbetare inom brand partnership på skivbolaget Universal, berättar att det visuella är inte någonting man ofta tänker på vid konsert, men att det är bland de viktigaste aspekterna som bidrar till upplevelsen. Platz och Kopiez (2012) frågar varför folk ofta föredrar konserter live än att lyssna på musik i hög kvalitet, exempelvis hörlurar eller hi-fi, på en avslappnande plats. De menar att den visuella aspekten bidrar mycket till konsertupplevelsen och att det är just den aspekten som lockar folk. Platz och Kopiez (2012) slutsats är att det visuella är viktigt, dels för att förhöja upplevelsen men också mycket för att förmedla artistens egna estetiska budskap och stil.

Multimodalitet

Multimodalitet, eller engelskans *modes of communication*, är ett begrepp som förklarar att människor kommunicerar, inte bara via språk och röst, utan även via kroppsspråk- och rörelser, gester, musik och bild. Wingstedt och Ternhag (2012) berättar att den mänskliga kommunikationen är en blandning av flera olika gestaltningsformer. De formerna kan exempelvis vara tonfall, kroppsspråk, volym, pondus, gester, blickar och ögonkontakt. Med dessa i åtanke kan betydelsen i ett muntligt samtal ha total förändring. Till exempel är ironi mer beroende av tonfall än av orden som sägs (Wingstedt & Ternhag, 2012). Converse Willkom (2018) har delat in kommunikation i fem typer. Dessa kommunikationsformer är verbal, icke-verbal, skriven, lyssnande och visuell. I denna studie är den visuella kommunikationsformen central och exempel på detta är videos och reklambilder. Alla olika sorters kommunikation ses som multimodal, där kombination och samverkan mellan de olika formerna skapar mening och betydelse (Wingstedt & Ternhag, 2012). Inom film och tv-spel har musiken oftast ansvaret att skapa, förstärka och vägleda känslor samt

bidra till den aktuella stämningen. Den har så att säga en berättande funktion där den kommunicerar de olika känslouttrycken (Wingstedt & Ternhag, 2012). Den huvudsakliga och viktigaste kommunikationsformen inom film och tv-spel är just det visuella, men den är beroende av de andra formerna. Om en skulle ta bort, byta ut eller flytta på ett musikaliskt stycke ur en filmscen skulle vissa viktiga faktorer försvinna. Tyngden och budskapet inom scenen skulle försvinna eller inte landa på samma sätt hos åskådaren (Wingstedt & Ternhag, 2012). Detsamma gäller tvärtom; att ta bort, byta ut eller flytta på bild och dialog skulle skapa en lucka i budskapet.

Detta kan kopplas vidare ännu ett steg till musikaliska framträdanden. Där är musiken syftet samt den största och viktigaste kommunikationsformen. Dock är musiken beroende av den visuella kommunikationsformen. Precis som musik inom film och tv-spel så har den visuella aspekten inom musikaliska framträdanden uppdraget att skapa och förstärka stämningen i förhållande till musiken (Öhnon, 2020). Uppmärksamma att folk säger att de har gått och sett en konsert, inte hört en konsert. Annat som bidrar till den aktuella konsertupplevelsen är den egna individens nuvarande tillstånd men även tidigare erfarenhet. Även platsen, publiken och miljön är faktorer som vägs in i upplevelsen (Wingstedt & Ternhag, 2012).

Gemenskap

Varför gå på livekonserter när man kan lyssna på samma musik i hörlurar hemma? Det finns många anledningar till detta. Caldwell Brown och Knox (2017) gjorde en undersökning där de skulle ta reda på varför man går på popkonserter. Av de 249 personer som deltog i studien så handlade majoriteten av svaren om upplevelsen. Att känna av den unika atmosfären och alla intryck, hjärnan och kroppen tar emot. I de svar gällande upplevelsen så uppmärksammades även *visual stimulation* och *proximity to musicians*. *Visual stimulation* eller visuella stimuli visade sig vara en faktor folk var beredda att betala för. Flera av svaren berättade att det är just det som motiverar en att gå på konsert, att se scenshowen och scenuppträdandet (Brown & Knox, 2017).

Proximity to musicians menas att stå i närhet till musikerna och detta var en stor del som motiverade konsertbesökare. Att se artisterna i egen hög person och observera de på så nära håll var en stor del av upplevelsen (Brown & Knox, 2017). Detta kopplas till scennärvaro, och tillsammans med kommunikation är det en av de centrala aspekterna i denna studie. Artistens

bidrag med kommunikation och engagemang till sin publik kan verkligen förbättra konsertbesökarens upplevelse (Brown & Knox, 2017).

Engagemang var den faktorn med näst högst svarsprocent i Brown & Knox (2017) studie. Genom denna faktor så nämndes den sociala dimensionen, att dela konsertupplevelsen med de andra i publiken. I en vetenskaplig artikel skriven av Dana Swarbrick, Dan Bosnyak, Steven R. Livingstone, Jotthi Bansal, Susan Marsch-Rollo, Matthew H. Woolhouse och Laurel J. Trainor (2019) så visade även det resultatet att den sociala aspekten är en viktig del för flera av respondenterna. Andra viktiga faktorer handlade om live aspekter, det vill säga visuella medel och att känna kontakt med artisten. Det blir en gemenskap som skapas, mellan artisten och publiken men även mellan personerna i publiken.

Syftet med Swarbrick et al. (2019) studie var att se skillnaden i huvudrörelser i publiken mellan live framträdanden och inspelad musik. Huvudrörelser menas i detta fall att gunga med i takt till musiken. Resultatet var att personer rörde sina huvuden mer kraftfullt under liveframträdanden och det fanns vissa anledningar till detta. Dessa var ökad upphetsning, större förväntan av ett liveframträdande och större kontakt med artisten på scen. Begreppet prosocialitet uppmärksammas, där författaren påstår att detta skapas under konserter (Swarbrick et al., 2019). Prosocialitet innebär att vilja hjälpa andra i det sociala rummet med empati och altruism som byggstenar. Altruism innebär att hjälpa eller göra saker för andra utan förväntan att få något tillbaka (Vardagspsykologi, 2021). Exempelvis om en person i publiken dansar så kommer flera runt om att dansa. Det skapas en gemenskap och till slut dansade alla i synkroniserad rörelse i förhållande till rytmen (Swarbrick et al., 2019). Ljus- och färgsättning är en av de centrala visuella faktorerna i denna studie, och som alla andra visuella medel har den syftet att förhöja stämningen och musiken. Det speciella med ljus är att de kan blinka och röra sig i takt och på sätt matcha musiken. Detta skulle kunna tänkas hjälpa publiken att synkronisera rörelserna och bidra till gemenskapen.

Metod

I den här studien användes två typer av metoder; enkäter och intervjuer. Jag använde dessa två metoder för att kunna göra en sammanställning av forskningsfrågorna från två olika perspektiv som kunde jämföras.

Enkäter

Metoden som huvudsakligen kommer att användas är enkäter. Enkäterna fokuserade på publikens upplevelser och fungerade bra för att nå ut till en stor mängd människor. I enkäten fick deltagarna svara på frågor gällande hur viktiga de tycker de visuella aspekterna är. Exempel på en fråga är “hur viktigt anser du att ljus- och färgsättning är för en konsert?” där respondenterna sedan får svara på en skala mellan 1–5, där 1 är inte viktigt alls och 5 är väldigt viktigt. Undersökningen blir kvantitativ, där frågorna ska vara så enkelt formulerade som möjligt. Detta för att svarsfrekvensen blir hög (Hagevi och Viscovi, 2016).

Kvantitativ innebär att forskaren samlar in empiriska och kvantifierbara data som sammanställs i statistisk form som kan analyseras (Eliasson, 2013). Enkätformuläret skickades ut via mail till studenter från Högskolan Dalarna, men publicerades även på sociala medier. Jag gjorde detta för att nå ut till en stor grupp människor och öka chanserna för att svarsprocenten skulle bli så hög som möjligt, och därmed få ett generaliserbart resultat. För att svarsfrekvensen ska bli generaliserbar krävs det att allra minst 60 personer bör svara, men 70 är mer optimalt (Copsoq, 1990). Frågorna handlade om de visuella aspekterna där deltagaren fick svara på hur viktigt de anser att de är, med rum för att själva förklara mer utförligt varför. Hagevi och Viscovi (2016) menar att frågor i enkäter bör använda personliga pronomen, alltså “du”. “Ni” skulle även kunna funka men Hagevi och Viscovi (2016) menar att vissa undersökare anser att tilltalet blir lite för informellt, konstlat och distanserade. Detta har jag tänkt på när jag formulerade enkätfrågorna.

Intervjuer

Jag har också använt mig av kvalitativ metod när det kom till intervjuerna för att höra vad artister hade att säga om de aktuella frågorna. Vid förberedelse av intervjun skapade jag två intervjuguider, en med de viktigaste frågorna och den andre med frågor som kan leda fram till intressanta och relevanta svar (Kvale, 1997). Frågorna skulle vara korta och enkla. Jag

genomförde två intervjuer där respondenterna fick svara på vad de anser är viktigt visuellt på scenen och hur de använder det. Urvalet gjordes utifrån bekvämlighet då det är personer i min närhet som strävar efter en artistkarriär inom musik. Detta för att tidseffektivisera och undvika resande, då en av deltagarna befann sig i en annan stad (Gunnarsson, 1999). Dessa personer har uppträtt på scen och skapat sin egen image. Den första personen som intervjuades, som kommer refereras till P1, håller i dagsläget på att bli en internationell artist. Hen har ett stort skivbolag bakom sig och har varje dag en ökande fanbase. Denna person har genomfört cirka 7 konserter och planerar för flera år 2023. Den andra personen, som kommer att refereras till P2, är en lokal artist i Falun. Hen har blivit ett känt namn i staden och har sin egen unika stil. I dagsläget har hen genomfört cirka 6 konserter men fler är på gång.

Intervjuerna genomfördes på discord. Discord är en applikation till dator och mobil där samtal med videokamera kan genomföras. Jag spelade även in intervjuerna så att transkribering kunde genomföras på ett smidigt sätt. Respondenterna blev informerade om att deras identitet hålls helt anonym och att inspelningsmaterialet kommer att raderas efter avslutad forskning (Vetenskapsrådet, 2017).

Etiska överväganden

I inledningen av enkäten blev deltagarna informerade om att deras identitet är helt anonym och att endast jag, forskaren kan ta del av resultaten. Även vid intervjuerna blev deltagarna informerade att de skulle förbli helt anonyma och att inspelningsmaterialet skulle raderas efter avslutad forskning (Vetenskapsrådet, 2017).

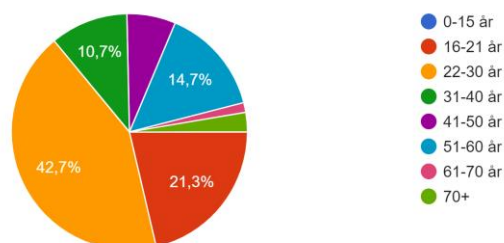
2. Resultat & Analys

Resultatredovisning av enkätundersökning

I det här avsnittet ska resultaten från enkätundersökningarna redovisas, vilket är den centrala empirin i denna studie. Varje fråga som ställts i enkäten kommer att redovisas med ett tillhörande diagram, utifrån syfte och frågeställning. Till varje fråga fanns det möjlighet för deltagaren att utveckla sitt svar med egna ord, relevanta svar kommer även att redovisas. Totalt fick undersökningen 75 svar, vilket är optimalt för att studien ska bli generaliserbar (Copsoq, 1990).

Vilken åldersgrupp tillhör du?

Vilken åldersgrupp tillhör du?
75 svar

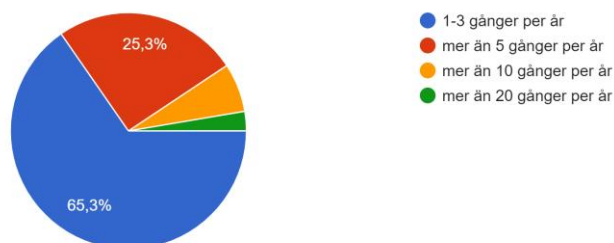

Majoriteten av deltagarna är mellan 22 och 30 år. Det är även en stor del deltagare mellan 16 och 21 år. 64% av deltagarna är under 30 år och 36% är över 30 år. Studien har haft en relativt bra spridning. Dock är inga deltagare under 15 år.

Hur ofta går du på musikaliska framträdanden/konserter?

Hur ofta går du på musikaliska framträdanden/konserter?

75 svar

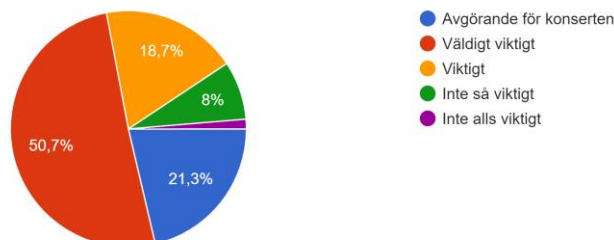

Här ser vi en stor majoritet på 65%, 49 personer, som går på konserter 1–3 gånger per år. Med detta faktum kan man säga att majoriteten av deltagarna inte går på konserter särskilt ofta. Sedan är det 25%, 19 personer, som går mer än 5 gånger per år. 5 personer, 7%, går mer än 10 gånger per år och resterande 3%, 2 personer, går mer än 20 gånger per år vilket är betydligt fler än majoriteten av respondenterna.

Hur viktigt anser du att ljus- och färgsättning är på scen?

Hur viktigt anser du att ljus- och färgsättning är på scen?

75 svar

En stor majoritet, 51%, anser att ljus- och färgsättning är väldigt viktigt på scen. Sammanslaget är det hela 91% (68 personer) som anser att ljus- och färgsättning är viktigt eller mer. Intressant att det är fler som anser att ljus- och färgsättning är avgörande för konserten än viktigt. 9%, vilket är 7 personer, anser att det inte är så viktigt om inte alls. I textrutan under frågan var det flera som nämnde ordet känsla och hur ljus- och färgsättning förstärker den övergripande känslan och budskapet i den aktuella låten.

“Det ger en känsla till framträdandet och kan komplettera låtarnas budskap”

“Ljus förstörar känslan på scen”

“Kan förstora känslorna i musik/text på ett fantastiskt sätt”

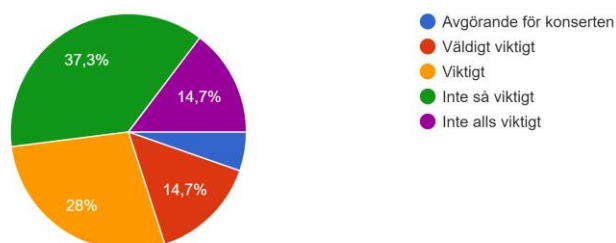
Många av deltagarna tar också upp att det beror på vilken artist som uppträder eller vilken genre som är i fokus. En deltagare jämför Pink Floyd och Lars Winnerbäck, där hen menar att det är mycket viktigt under Pink Floyds konserter men inte lika mycket på Lars Winnerbäck. En deltagare kopplar ljus- och färgsättning till artistens egen image.

“Vissa artister har en väldigt särskild estetik som gör att den visuella upplevelsen krävs för att artistens image ska nå igenom till publiken, ibland är den särskilt förväntad av publiken för att tidigare framträdanden har haft distinkta visuals. I dessa fall tycker jag att det är avgörande för konserten. Sedan finns det artister där ingen ljus- eller färgsättning förväntas, då är det nog inte alls viktigt”

En annan skriver att under EDM konserter är det superviktigt då den sorts dansmusik behöver ljus för att få det visuella att komma till samma energinivå som musiken.

Hur viktigt anser du att pyro (eld), rökmaskiner, smällare och konfetti är på scen?

Hur viktigt anser du att pyro (eld), rökmaskiner, smällare och konfetti är på scen?
75 svar

Majoriteten som utgör 37% under denna fråga har svarat att FX inte är så viktigt och även 15% har svarat att det inte alls är viktigt. Sammanslaget är det 52% som anser att det inte är så viktigt om inte alls. De 48% som ansåg att det var viktigt eller mer hade en majoritet på 28% som svarade att det är viktigt. Många av deltagarna skriver att det är häftigt och kan ge det lilla extra till framträdandet, men inget som är så viktigt. Det är lite som grädde på moset. Pyro är någonting som många nämner är onödigt och att det är mer viktigt under stora konserter på exempelvis arenor.

“Rökmaskin är ett måste. Pyro och smällare känns mer som en viktig sak för stora konserter och artister”

“Pyro behövs verkligen inte, men rökmaskin ger en grym stämning!”

Även om det är flera som anser att pyroteknik är onödigt är det en del som anser att rökmaskiner är viktigt. Rökmaskiner kan innebära allt från sådan teknik som skapar en lätt dimma till kolsyrekanoner.

“Röken gör ju att ljuset syns bättre”

“Rök behövs för att framhäva ljuset...”

Igen så är det några som kopplar det vidare till artistens image och estetik samt genre.

“Alltså beror helt på - vissa avgörande andra oväsentligt eller bra utan”

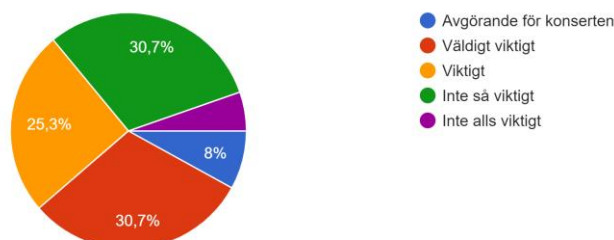
“Beror helt och hållet på vilken typ av musik”

En deltagare verkade inte alls gilla tanken av FX.

“Hatar det”

Är scenkläder viktigt? (Passande klädsel, val av scenkläder)

Är scenkläder viktigt? (passande klädsel, val av scenkläder)
75 svar

Resultatet från denna fråga är intressant då det är lika stor andel, 31%, som anser att scenkläder är väldigt viktigt som inte så viktigt. Det är få, 8%, som anser att denna faktor är avgörande för konserten.

“Dels får det artisten möjligheten att vara kreativ, visa ett budskap men också att det är inspirerande och se”

“Det ger mer känsla som sagt samt att det känns som artisten i fråga har ansträngt sig”

“Ja. Påverkar artistens image och hur publiken identifierar sig med/relaterar/upplever artisten. Om det blir för långt från vad som förväntas kan det bli väldigt konstigt. Kanske upprör vissa i publiken och kanske gör att andra tycker om den ännu mer”

En deltagare skrev en intressant sak.

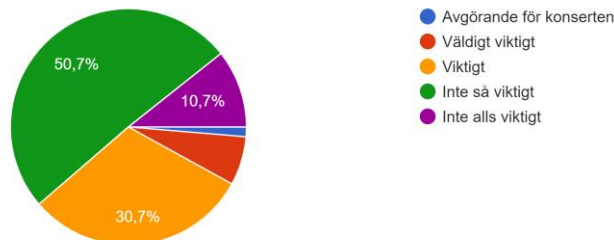
“Har man sett band ur metal-eliten som spelar i shorts, t-shirt och flip-flops så har man insett att scenkläder är helt irrelevant för framträdandet”

Det som gör detta svar intressant är att det är just därför klädsel kan ha en betydelse. Att ett metalband har shorts och flip-flops på sig kanske inte matchar med genren de framför men det ger sannerligen ett intryck för publiken. Många kanske ser det som att bandet inte bryr sig alls, att de tar sin publik lite för givet och inte skapar en tillräckligt fullständig show och skapar på så sätt negativa reaktioner. Andra kanske dock ser det som en cool och kaxig attityd som är inspirerande och häftig. Oavsett hur publiken ser på det så har det ändå skapat intryck. Återigen så kopplas detta vidare till artistens egen image då val av scenkläder säger något om artisten själv.

Vad anser du om rekvisita och föremål på scenen som kan användas i showen, är det viktigt?

Vad anser du om rekvisita och föremål på scenen som kan användas i showen, är det viktigt?

75 svar

Denna fråga visar att en tydlig majoritet på 51% av deltagarna har svarat är att rekvisita och föremål inte är så viktigt. Det näst största svaret på 31% är att det är viktigt och det tredje på 11% är att det inte alls är viktigt. Endast 8% svarade att det är väldigt viktigt eller avgörande för konserten.

“Så länge dem kör bra är det inte viktigt”

“Känns mer passande till teater”

“Det beror helt på vilken sorts show det är men ofta känns det lite överflödigt”

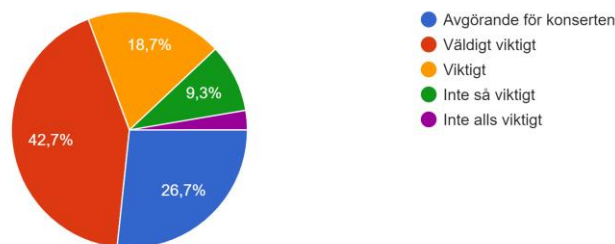
Det är många som inte lägger mycket värde alls i frågan och anser att det kanske kan vara en kul grej men inget som är speciellt viktigt. En deltagare påpekade att en uppbyggd scen kan vara effektiv.

“En uppbyggd scen av olika “former” gör mer än en mick och tom bakgrund”

Scennärvaro och kommunikation med publiken, exempelvis prat mellan låtar osv, är det viktigt?

Scennärvaro och kommunikation med publiken, exempelvis prat mellan låtar osv., är det viktigt?

75 svar

Här kan vi se en stor majoritet på 43%, 32 personer, som svarat att scennärvaro är väldigt viktigt. 27% anser att det till och med är avgörande för konserten. Vid sammanslagning av denna frågas resultat så är det 88%, 66 personer, som anser att det är viktigt eller mer. Denna fråga visar tydligt att faktorn scennärvaro är en generellt viktig del av konsertupplevelsen för många.

“Publiken blir mer engagerade om de får vara en del av upplevelsen”

“Gör det lättare att connecta med artisten och blir mer mänsklig eller hur man ska säga”

“Som publik vill man ha kontakt med artisten, eller minst få känslan av att man har det. Som artist brukar man vilja känna att man har kontakt med publiken också. Det brukar helt enkelt ge en känsla av gemenskap som inte annars uppnås.”

Delaktighet och kontakt mellan artist och publik är något som många tar upp i enkäten och det kan generellt ses som en viktig del av ett framträdande. En del berättar att det är en viktig sak men att det inte får pågå för mycket eller för länge.

“Det är nog från artist till artist, ibland tycker jag att det kan vara kul med engagemang men kan troligtvis också bli långdraget och på så sätt tråkigt. Men jag tror att de flesta uppskattar kommunikation”

“Vill höra musik inte prat”

“Jag tycker en musikalisk show är en show och ingen stand-up.”

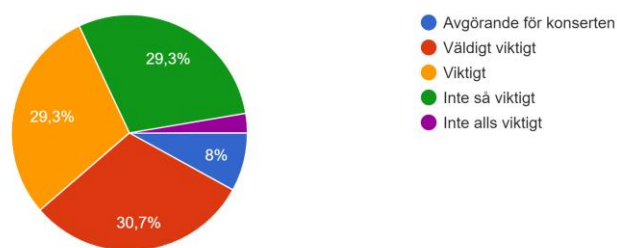
En person kopplar återigen faktorn vidare till image och menar att ingen kommunikation eller väldigt mycket kommunikation kan vara på grund av artistens egen stil och höra till deras image.

“Beror på vad det är för artist och vad personligheten är och hur musiken speglar det. Death grips som exempel säger bara Hej i början och sen kör sina låtar utan att säga ngt mellan pauserna eller något, och jag tycker det reflekterar väldigt bra hur dom är som grupp. Dom behöver inte säga något eller ha kommunikation. Det blir typ kommunikationen indirekt, att dom är där bara för att spela musik och ge en show”

Anser du att dans, dansare, kroppsrörelser och kroppsspråk är viktigt?

Anser du att dans, dansare, kroppsrörelser och kroppsspråk är viktigt?

75 svar

En majoritet på 31% svarade att de anser att faktorn är väldigt viktig. Dock tätt inpå har 30% svarat att det är viktigt och lika stor grupp har svarat att det inte är så viktigt. Endast 2 personer vilket utgör 3% svarade att det inte alls är viktigt. Enligt vissa förhöjer det effekten, stämningen och känslan av framträdandet och den aktuella låten.

“Förhöjer effekten, likt tidigare nämnt med ljud så kan dans också förtydliga budskapet och empathize delar av en låt”

“Bidrar till stämning och vibe artist vill ge sin publik”

“Ger ett helhetsintryck!”

En del tycker att dansare inte är särskilt viktigt men att artisten eller bandet behöver någon typ av rörelse för att visa engagemang.

“Kroppsspråket avslöjar hur engagerade dom är själva, har dom kul eller är det bara en dag på jobbet?”

“Någon typ av rörelse tycker jag är viktigt för annars blir det lite tråkigt att kolla på om det inte är bra och intressanta saker som händer på scenen. Bara lite rörelse kan göra mycket”

“Ja asså, man kan ju inte ba stå stilla o vara stel o inte röra sig alls man måste ju ha lite stage presence o röra sig runt men är också väldigt subjektivt för vad det är för artist eller grupp”

Tycker du att image och attityden från artisten är viktig?

Tycker du att image och attityden från artisten är viktigt?

75 svar

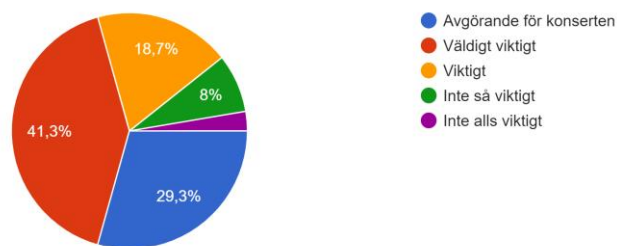

Image och attityd från artisten är något som väldigt många av deltagarna lägger värde i. 89% vilket är 67 personer, svarade att denna faktor är viktig eller mer. Majoriteten av dem är 41% som svarade att det är väldigt viktigt med image och attityd. Denna fråga är extra intressant då den är väldigt subjektiv. Vad är en bra image? Vad är en bra attityd? En artist kanske har sin egen image som innebär dryghet, lite engagemang eller en kaxig attityd. Spontant låter dessa förmågor negativt laddade men det kan vara dessa förmågor som också skapat artistens image och fått fler fans på grund av det.

“Väldigt avgörande, kan ta en artist till högre nivå och även lukrativt för marknadsföring. Påverkar något enormt då både bra musik, visuellt och en stark image blir svårslaget under en konsert”

“Man går ju på en konsert för att man gillar artisten... & då tycker man ju om hens image & attityd som artisten utstrålar...”

“Avgör hur publiken relaterar till artisten, vilket troligtvis spelar enorm roll i varför de började lyssna på artisten från första början”

Sammanfattning av enkätundersökning

Resultaten från enkäten kommer nedan att rangordnas. Rangordningen kommer utgå från hur hög procent de kombinerade "positiva" svaren hade, det vill säga hur många som svarade viktigt, väldigt viktigt eller avgörande för konserten. Dessa summerat ger en procent som visar hur många som ansåg att faktorn i fråga var viktig eller mer.

1. Ljus- och färgsättning (91% = 68 personer)
2. Image och attityd (89% = 67 personer)
3. Scennärvaro och kommunikation med publiken (88% = 66 personer)
4. Dans, dansare, kroppsrörelser och kroppsspråk (68% = 51 personer)
5. Scenkläder (64% = 48 personer)
6. FX (48% = 36 personer)
7. Rekvisita och föremål (39% = 29 personer)

Listan visar att de tre viktigaste aspekterna är väldigt tätt inpå varandra, där endast en persons röst skiljer sig åt. Utifrån resultatet verkar det som att dessa aspekter är betydande för att en konsert ska bli lyckad. De två nästa aspekterna i listan är dans och kroppsrörelser med 68% och scenkläder med 64%. Majoriteten av personerna anser att dessa aspekter är viktigt, eller mer än viktigt för en konsert. FX och rekvisita är längst ner i listan där majoriteten har svarat att de inte är så viktiga om alls. FX fick 48% positiva röster och rekvisita 38%. Med dessa siffror kan man konstatera att många av deltagarna inte anser att dessa är så viktiga under konsert.

En sak som några deltagare tog upp under faktorn rekvisita och föremål var att uppbyggnad av scen i form av landskap eller liknande förhöjde stämningen mycket gentemot ett mickställ och tom bakgrund. Detta hör ihop till den aspekten men var något som jag inte framhävde tydligt nog för deltagarna. På grund av det så tror jag att många inte tänkte på att rekvisita även avser uppbyggnad av scen.

Intervjuer

Nedan kommer resultaten från intervjuerna att redovisas.

Intervju 1

Den första intervjun skedde via videosamtal med Discord den 7e november 2022. Intervjun inleddes med information kring studien samt att deltagaren blev försäkrad att hen skulle förbli anonym och att inspelningsmaterialet skulle raderas efter avslutad studie. Bandicam användes för att spela in samtalet, en applikation som spelar in hela skärmen. Detta blev till fördel då man hör samtalet, ser personen samt ser tiden vilket underlättade transkriberingen i efterhand. Personen i denna intervju kommer att refereras till P1 (person 1).

Första frågan handlar om hur artisten i fråga skulle beskriva sin egen stil. P1 berättar att hen har störst fokus på starka färger och ljus under konserter.

“Jag gillar mycket strobes och sådant, jag har ju ganska mycket energi i min musik så det är mycket energi i ljuset och bakgrunden. Det blir hög intensiv energi på scen.” - P1

Ljus- och färgsättning är något som P1 tycker förhöjer upplevelsen mycket och är något på hans prioriteringslista när det kommer till konserter. Något som P1 vill ha på sina konserter i framtiden är scendesign, det vill säga ett slags landskaps bygge på scen. Tyler The Creator, en rappare och producent från Los Angeles, är aktuell med den typ av visuella medel. Scendesign har blivit en del av Tylers image och som många fans förväntar sig på hans konserter. Den 11 juni 2022 så anordnades Rosendal Garden Party, en festival på Djurgården i Stockholm, där Tyler var en av huvudartisterna. Under Tylers konsert var scenen uppbyggd som en trädgård, med plantor och träd utplacerade på scen. P1 var där och ansåg att det förhöjde upplevelsen.

“...jag skulle verkligen säga att typ dom som lägger ner extra energi på den här ytterligare faktorn med vad som faktiskt är på scen, det gör jävligt mycket för att det sticker ut som fan” - P1

Tyler The Creator på Rosendal Garden Party. Hämtad från DN (2022, 12 juni)

Scenkläder är också en viktig faktor för P1. Hen menar att det ger en extra detalj till showen och att det förmedlar artistens image mer konkret.

“Jag tycker det gör stor skillnad när man ser att, t.ex. ett band, att dom har någon sorts dresscode eller att de matchar varandra på något sätt. Asså liksom varje sån detalj visar ju också för publiken att de verkligen bryr sig och att de är här för att göra en show liksom”
- P1

P1 berättar att vissa artister har den estetiken att det ska vara vardagligt och att även det är betydelsefullt men att man som publik förstår att det ligger en tanke bakom det. Samtalet uppmärksammar solglasögon lite extra, någonting som P1 använder mycket under sina konserter, men som kan ge en lite problematisk effekt för publiken. Hen säger att det kan komplettera ens scenkläder och image mycket men att det även kan skapa en vägg mellan publik och artist.

“Det är najs men jag har börjat jobba in att jag ändå tar av mig dom efter ett tag. Jag märker också att när jag själv kollar på andra artister så kan de se fett ut, men du får inte lika stark kontakt jämfört med om du ser deras ögon liksom. Det har jag märkt, så ja skitfett men det blir inte alltid till en fördel tror jag” - P1

Även en viktig faktor för P1 är scennärvaro och kommunikation. P1 förklarar att hen tror att det är just den aspekten som skapar fans och ger artisten värde. Tyler The Creator tas återigen

upp i konversationen, då han har stort engagemang i just den faktorn under sina konserter. Han är mycket pratsam och skämtsam, men har en substans och kontext till det han pratar om.

“...han tar verkligen något specifikt och pratar om det, exempelvis om det är någonting han har sett i publiken eller någonting som handlar om den plats han befinner sig på” - P1

Det är även något som P1 försöker ta med sig till sina konserter, där snacket med publiken är relevant och innehåller substans. Men hen menar även att det inte får bli för långdraget eller för ytligt innehåll.

“...det finns ju också många som bara ordbajsar där man tänker “aja, kör nu bara” liksom” - P1

P1 jämför Tylers engagemang med Kendrick Lamars. Kendrick Lamar är en rappare och producent från Compton i Kalifornien och även han hade nyligen en spelning på Avicii Arena i Stockholm den 17 oktober 2022. P1 var även på denna konsert och jämfört med Tyler så pratade han nästintill inte alls med publiken.

“...dock såg jag nyligen Kendrick också och han säger typ ingenting under hela showen, han bara kör liksom. Men han skapar också ändå ett jävla band med publiken på något sätt, på sitt eget sätt även fast han inte snackar någonting. Jag tror vikten handlar bara om hur man gör det typ” - P1

Hen berättar hur Kendrick var minimalistisk i sitt kroppsspråk trots att han har explosiv och energifylld musik. P1 berättar att han bara gungade med i takten lite arrogant och lät publiken stå för det explosiva. Det här går in på image och attityd då Kendrick är en mycket stor och respekterad artist i branschen samt utstrålar mycket självsäkerhet med en arrogant attityd. Så att han inte har explosivt kroppsspråk eller engagemang med publiken under sina konserter visar bara på hans image.

“...jag tror verkligen att det är hans image, att han är fett cool och att alla diggar han för det. Så ja, det funkar ju för honom, jag tror inte det skulle funka för alla men för honom gör det” - P1

Intervju 2

Den andra intervjun skedde den 9e november 2022, återigen via videosamtal med Discord. Bandicam användes igen för att spela in samtalet. Som den första intervjun inleddes detta samtal med information kring studien och att deras deltagande skulle förbli anonymt samt att inspelningsmaterialet skulle raderas efter avslutad studie. Den här deltagaren kommer att refereras till P2 (person 2).

Första frågan handlade om hur personen skulle beskriva sin egen visuella stil på musikaliska framträdanden. P2 berättar att hen har stora idéer för sina liveshower i framtiden, och även fast dessa inte är uppfyllda helt ännu kan man ändå se spår av dessa redan nu. Stort fokus ligger på scenkläder, image och engagemang med publiken. Hens scenkläder består av en jumpsuit, bälte, halsband och smink i färgerna rött och blått. Rött och blått är viktiga färger för P2 då de representerar artisten som varumärke. Denna karaktär blir en förlängning av P2 som representerar vissa känslor.

“Den här karaktären är en extension av mig själv, mitt yttrande; kaos och ändå vissa sårbarheter” - P2

På de senaste konserterna berättar P2 att hen har tagit med sig en hopfällbar stege. Denna kan P2 använda sig av under konserten för att engagera publiken.

“Den har jag tagit med för att göra det mer spektakulärt och visuellt att jag kan hoppa från den eller kanske klättra upp på den och köra en vers. Det gör ju en liten twist på det, att det här är någonting man inte brukar se och det bygger på idén om kaoset som jag berättade innan. Det är väldigt energipackat” - P2

I framtiden vill hen höja sina konserter till nya nivåer. Ljus, lasrar och FX bland annat men det ligger inte på prioriteringslistan utan fokuset ligger mer på rekvisita och olika former av scenuppbyggnad. P2 berättar om en idé till en introduktionslåt, att hen gömmer sig i en låda på scenen för att sedan hoppa ut ur den när musiken smäller till. Detta kan skapa ett bra första

intryck, någonting P2 lägger mycket vikt i då man visar direkt för publiken vad man kan erbjuda.

“Folk skapar sina first impressions i huvudet bara av att se och då om man inte visar vad man kan erbjuda direkt så kan du tappa jättemånga” - P2

P2 berättar mer om sina idéer gällande att ha ett unikt koncept för varje låt som engagerar publiken.

“Asså jag har massa ideer med till exempel att varenda låt tycker jag ska ha nått typ av sätt att interagera med publiken och därmed bygga på visuals och hur man använder dom” - P2

Twenty One Pilots, ett band från Columbus i Ohio, tas upp i samtalet då dessa typer av visuella medel har blivit en del av deras image. P2 berättar hur sångaren Tyler Joseph har på sig en skidmask under framförandet av låten Fairly Local. Publiken antar att personen är Tyler men det visar sig att det inte är det, utan Tyler står någonstans ute i publiken och när det avslöjas övergår publiken till jubel. Sådana typer av engagemang vill P2 införa till sina egna konserter.

“Det har blivit deras signature move så alla är medvetna om det och försöker leta efter han. Det är fett coolt och det ger en sån annan typ av inlevelse och typ såna saker skulle jag vilja göra jättegärna” - P2

Tyler Joseph avslöjar sig i själv i publiken på konsert i Tacoma, Washington. Hämtad från Youtube (2018)

Den viktigaste visuella faktorn för P2 är hur artisten engagerar sig med publiken. Är artisten taggad? Är de engagerade? Eller kör de bara för sig själva? När de ger allt och bidrar med sig själv till hundra procent tror P2 att publiken märker det och blir lika engagerade själva.

Human connections eller mänsklig kontakt, ett begrepp som ofta kommer upp i samtalet är just det P2 anser skapas vid engagemang med publik.

“Det är det jag tror det handlar om, human connections, i det visuella som kan visa det för publiken och det tror jag är viktigast” - P2

Ljus- och färgsättning värderar hen högt. Fullspäckade ljusshower med lasrar och rörligt ljus anser hen är betydelsefullt men att ljuset bör visa och framhäva artisten i första hand. Det ska matcha musiken och det artisten gör. Detta var även P1 inne på, att ljuset ska följa ljuden och uttrycka samma sak som musiken.

“Det är så viktigt skulle jag säga. Jag tror det är en underliggande sak, att när den är där så tänker man inte på det men när den inte är där så är det en sån stor skillnad. Det är en key-factor” - P2

Vid diskussion av FX är det någonting P2 tycker är häftigt och som kan komplettera mycket men inget som är nödvändigt. Det är lite som grädde på moset.

“Det har ju varit fett, det är väl i human nature att eld är mäktigt. Röken är också mäktig men jag skulle säga att det är extra krydda” - P2

Scenkläder är en stor del av P2s image. Hen anser att scenkläderna har en jätteviktig roll i att uttrycka sig själv och vem man är. Pyro kan även hjälpa artister att uttrycka sig själva, till exempel passar det att metalband har pyro på scen men det skapar inte samma personliga kontakt med publiken som kläder gör. Det skapar en gemenskap mellan publik och artist via kläderna, speciellt om de matchar. P2s kläder på scen representerar artisten som karaktär, och det är via karaktären P2 hoppas att kunna ge publiken gemenskap. En karaktär de kan anse är häftig och som de kan resonera med.

“Den här idén om grupp och gemenskap att artisten har samma kläder som publiken har på sig och att det skapar den här human connection som jag anser är viktigast. Den gemenskapen är powerful med klädsel” - P2

Rekvisita är även någonting P2 anser är väldigt viktigt då den kan ha samma roll som scenkläder. Rekvisita kan vara varierande men också mycket personlig. Hen tar upp ett konsertminne av Judas Priest, ett metalband från Birmingham, som spelade på Dalhalla sommaren 2022. I konsertens introduktion så gled sångaren in på en motorcykel.

“Den här rekvisitan är ju asviktig för den typen av subkultur, att ha läderjackor, lyssna på hard rock och åka motorcykel. Då kanske folk tänker “han är cool” och “dom är som mig” som tyder på den här connectionen rekvisitan skapar” - P2

Även kroppsspråket är viktigt då artisten kan, via kroppen, engagera publiken och öka energin på konserten.

“Jag vet inte om man kan kalla det att dansa när man hoppar runt men det är ändå en typ av movement right. Om man gör den här typen av movement väldigt snygg och synkroniserad med låten så är det ju en väldigt tydlig dedikation till att uttrycka sig själv för publiken” - P2

Sammanfattning av intervjuer

Då det inte finns kvantitativa data från vad artisterna anser är viktigt kring det visuella så har svaren analyserats i förhållande till tidigare forskning och jämförts för att hitta teman som kan besvara frågeställningarna.

Det fanns flera likheter i svaren mellan intervjuerna. P1 berättade att hen använder mycket ljus som blinkar och rör sig på scen för att matcha sin energifyllda musik. P2 anser att det är viktigt men att det i allra första hand ska matcha musiken och framhäva artisten på scen. Båda berättar hur ljuset och musiken ska matcha och detta går i linje med studien presenterad av Swarbrick et al. (2019). Att ljuset uttrycker samma sak som musiken därför att när ljuset framhäver rytmer och markeringar i musiken blir det ännu tydligare för publiken att deras egna rörelser hör samman med musiken och scenshowen. Publiken rör sig i synkroniserad

rörelse och blir själva en del av konserten. Resultatet från enkäterna visade att ljus- och färgsättning är den viktigaste faktorn enligt majoriteten. Respondenterna från intervjuerna höll inte med om att det var den viktigaste faktorn, men de tycker den är väldigt viktig.

Scenkläder var också en stor del för båda respondenter, speciellt för P2 då hans scenkläder verkligen hör till hans image och varumärke. P1 berättade hur hen använder solglasögon ofta på scen men att hen börjat ta av sig dem efter ett tag. Hen anser att det kan skapa en vägg mellan publik och artist, att kontakten däremellan inte blir lika stark som att se artisten i ögonen. Kontakt, gemenskap och kommunikation är tre begrepp som båda respondenterna tar upp ofta och är väldigt viktiga. P2 utvecklar kontakten P1 berättar om och anser att klädseln även skapar gemenskap. Detta går i linje med den tidigare forskningen presenterad av Brown & Knox (2017) som fått liknande resultat. Majoriteten av respondenterna i den studien var att känna av artistens scennärvaro och kontakt med publiken då det skapar gemenskap (Brown & Knox, 2017).

Vid fråga om FX så var svaren lite olika. P1 förklarade att hen tycker det är en mäktig grej och som kan förbättra konsertupplevelsen, bara det inte används för ofta. P2 håller med om att det är mäktigt att se men anser mer att det är extra krydda och inte nödvändigt. Här finns det en likhet med resultatet från enkäterna då FX rangordnades näst längst ner på listan.

Enligt Swarbrick et al. (2019) så var en av anledningarna till att publiken är mer engagerad, under musikaliska framträdanden, förväntan. Förväntan av artist, publik, ljus och show. P2 berättade om Twenty One Pilots, där bandet använt en viss typ av visuella medel under konserter så mycket att det blivit en del av deras image. Detta skapar förväntningar från deras publik som ger mer inlevelse och skapar mer engagemang. Det förhöjer upplevelsen och detta går i linje med den tidigare forskningen (Swarbrick et al. 2019).

Båda respondenterna var enade om att rekvisita såsom scenuppbyggnad- och design bidrar mycket till konserter. P1 pratade om hur Tyler The Creator byggt upp en trädgård på scen, och att detta förhöjde hans konsertupplevelse väldigt mycket. P2 har stora idéer om scenuppbyggnad som hen vill implementera till sina konserter i framtiden. P2 berättade att hen börjat ta med sig en stege till sina konserter, som kan användas i showen för att engagera publiken mer. Detta är intressant då respondenterna från enkäterna svarat att rekvisita och

föremål är den minst viktiga faktorn. I enkäten så tydliggjordes det inte tillräckligt att även scenuppbyggnad- och design hör till den faktorn, någonting som respondenterna från intervjuerna värderade högt. På grund av det så tror jag att många inte tänkte på att rekvisita även avser uppbyggnad av scen.

Efter att ha genomfört intervjuerna så är det en faktor som båda respondenterna anser är den viktigaste; scennärvaro och kommunikation. Som sagt uppmärksammas begreppen gemenskap, mänsklig kontakt och kommunikation väldigt ofta under intervjuerna och detta uppstår av engagemang från artisten (Swabrick et al. 2019).

Ljus- och färgsättning

Ljus- och färgsättning, är det viktigt? Denna fråga har ett svar och det är ett solklart "ja". Utifrån enkäterna så anser majoriteten av respondenterna att detta är den viktigaste visuella aspekten. 91% (68 personer) av svaren ansåg att det är viktigt, väldigt viktigt eller avgörande för konserten. Flera beskrev att ljuset förstärker den övergripande känslan och den aktuella musiken. Att känslorna förstoras. Några kopplade det till image, att det beror på vilken artist eller vilken genre som framförs. Det är rimligt då exempelvis EDM-artister behöver mer rörligt ljus som matchar med musiken som spelas, då tempot och energinivån hos de genrerna oftast är högre respektive starkare. I intervjuerna så höll P1 och P2 med om detta, dock ansåg de att det inte var den viktigaste faktorn. P1 berättade att på grund av sin energifyllda musik så behövs det även energifullt ljus som matchar det på samma sätt. Att ljuset ska uttrycka samma energi som musiken. P2 beskrev samma sak, men la till att ljuset ska även anpassa sig efter artisten. P2 berättade även att ljuset är någonting som hen inte tänker på så mycket, men att det påverkar väldigt mycket om det inte är något ljus.

Utifrån vad svaren från enkäterna och intervjuerna säger så har ljuset den centrala rollen att förhöja musiken till en högre nivå, mycket mer än vad de andra faktorerna gör. Detta liknar resultatet från studien presenterad av Swabrick et al. (2019). Ljuset tydliggör rytmer och markeringar i musiken som gör att publikens rörelser hör samman med musiken och showen.

FX

FX är den faktor som nästan fick minst röster på enkäterna, där 48% (36 personer) ansett att det är viktigt eller mer. Detta håller P2 med om som anser att det är en cool detalj men absolut inget som är nödvändigt. Hen anser att det är extra krydda. P1 är mer entusiastisk om FX och anser att det är mäktigt och kan förhöja upplevelsen mer.

Utifrån enkäterna så är det flera som menar att pyro inte är viktigt men att rök är. Röken kan arbeta bra med ljuset och färgsättningen då man ser ljuset tydligare genom rök, och detta är någonting flera av svaren tar upp. För att sammanfatta faktorn FX kan det konstateras att det är coolt och häftigt men inget som är nödvändigt eller obligatoriskt för en lyckad konsert.

Scenkläder

Scenkläder värderas respondenterna från intervjuerna högt. P1 och P2 anser att kläderna kan förmedla artistens image och budskap mer konkret samt skapa starkare kontakt med publiken. Val av klädsel är inte så viktigt för P1, det kan vara allt från en svart t-shirt och vanliga jeans till en hel dräkt med smink och utstyrsel, men att man som åskådare förstår att en tanke ligger bakom. P2 berättar att det är genom kläderna gemenskapen skapas med publiken. Scenkläder i kombination med sitt engagemang, kroppsspråk och attityd mot publiken kan budskapet man vill förmedla förstärkas ytterligare. Det blir multimodal kommunikation (Wingstedt & Ternhag, 2012). Citatet nedan tog jag upp tidigare, men det är en bra sammanfattning av vad P2 anser om scenkläderna.

“Den här idén om grupp och gemenskap att artisten har samma kläder som publiken har på sig och att det skapar den här human connection som jag anser är viktigast. Den gemenskapen är powerful med klädsel” - P2

Scenkläder hamnade i mitten på listan utifrån svaren från enkäten. 64% (48 personer) ansåg att scenkläderna är viktiga eller mer, vilket är mer än hälften. Flera av svaren beskriver det P1 och P2 sagt, att det ger artisten möjlighet att förmedla ett budskap tydligare samt att publiken har lättare att relatera till artisten på ett djupare plan.

Rekvisita och föremål

Denna faktor var minst viktig för majoriteten av deltagarna i enkäten. Endast 39% (29 personer) ansåg att faktorn var viktigt eller mer. Flera ansåg att det var onödigt eller överflödigt, och att det som mest kan vara en kul grej.

Intressant nog ansåg P1 och P2 annorlunda. Båda la högt värde i frågan och ansåg att konserten kan komma till nya nivåer via rekvisitan. Viktigt att poängtera ut är att respondenterna från intervjun fokuserade mycket om scenuppbyggnad- och design och att just den aspekten förhöjde konsertupplevelsen. Som tidigare sagt så var inte detta tillräckligt uppmärksammat i enkäten och kan ha resulterat i att många inte tänkte på att rekvisita även avser scenuppbyggnad.

Scennärvaro och kommunikation

Denna faktor var den viktigaste för P1 och P2. Respondenterna pratade mycket om mänsklig kontakt och gemenskap och att det skapas samt förstärks genom scennärvaron och kommunikationen. Flera av de andra faktorerna verkar cirkulera kring detta, där de har syftet att förstärka och hjälpa denna faktor. En artist som ger allt och bidrar med sig själv till hundra procent gör att publiken märker det och vill själva vara lika engagerade.

I enkäten hamnade scennärvaro och kommunikation på tredje plats. 88% (66 personer) ansåg att faktorn är viktig eller mer. Flera av svaren nämner det P2 tog upp, att kontakten med artisten förstärks och gör publiken mer engagerad på grund av det. En respondent i enkäten skrev till och med att en gemenskap skapas via kommunikationen, någonting som exakt P2 ansåg. Flera från enkäten, och även P1, berättade att kommunikationen inte får bli för långdragen eller för ytlig. Att det behöver någon sorts substans med betydelse som kan bli personlig.

Dans, rörelser och kroppsspråk

Denna faktor är subjektiv för P1 då hen menar att det beror på artisten. P1 uppmärksammade ett konsertminne Kendrick Lamar, där han hade minimalistiskt kroppsspråk och dansade arrogant trots att musiken var explosiv. Hen kopplar detta till Kendricks image som rapartist, att han är väldigt cool. P2 ansåg att det var viktigt då det, precis som flera andra faktorer, engagera och öka energin i publiken. Via snygga, kontrollerade och synkroniserade rörelser kan artisten tydligt visa sin dedikation till att uttrycka sig själv för publiken.

68% (51 personer) ansåg att denna faktor var viktig eller mer, vilket nästan är tre fjärdedelar av alla deltagare. Flera även där ansåg som P2, att kroppsspråket kan förmedla artisten budskap och engagera publiken. En respondent skrev att det ger ett helhetsintryck.

Image och attityd

Denna faktor skulle jag säga är den näst viktigaste både för respondenterna i intervjuerna och enkäterna. 89% (67 personer), vilket bara skiljer en röst från första platsen, ansåg att detta var viktigt eller mer. Som tidigare nämnt är denna faktor speciell då den är så subjektiv. En artist kan vara arrogant och kaxig vilket spontant låter negativt men det kan vara dessa förmågor som också skapat artistens image och fått fler fans på grund av det. En respondent skrev att det är på grund av imagen man går på konserten från första början, att en tycker om artistens image och attityd samt det den utstrålar.

Image är även väldigt viktigt för P1 och P2. Under intervjuerna så kunde en, mellan raderna, förstå att alla visuella faktorer och medel cirkulerar kring image. Scenkläder förmedlar artistens budskap och engagemang vilket i sin tur tyder på artistens image. En bra ljusshow gör att publiken synkroniserar med musiken men blir även en del av artistens image. Kroppsrörelserna och kommunikationen definierar artistens image.

3. Diskussion & slutsats

Utifrån resultaten från enkäterna och intervjuerna så är det tre aspekter som sticker ut något extra. Dessa är scennärvaro och kommunikation, ljus- och färgsättning samt image och attityd där den förstnämnda är i framkant. Flera av svaren, både från enkäterna och intervjuerna, handlade om artisten och hur hen engagerar publiken. Jag märkte även från flera av svaren att alla visuella aspekter cirkulerar runt artistens scennärvaro och image, att förstärka eller stödja dem. Ljus- och färgsättning, som blev rangordnad viktigast av enkäterna, har den största rollen i att förstärka artisten och musiken. Dessa medel är multimodala och i kombination hjälper både artist och publik att känna samhörighet (Wingstedt & Ternhag, 2012).

Artisterna och publiken hade, utifrån denna studie, lika åsikter gällande de visuella aspekterna. Artisterna fokuserade lite extra på djupet kring aspekterna, exempelvis scenkläder som både P1 och P2 la stor vikt i. Man kan konstatera att alla visuella aspekter är viktiga. Två aspekter, FX och rekvisita, ansågs vara viktiga men var de aspekter som flest beskrev som onödiga eller som en extra cool detalj.

Vid eventuell framtida forskning så behövs större empiri samlas in, det vill säga flera intervjuer och flera respondenter till enkäter. I denna studie använde jag bekvämlighetsurvalet vid intervjuerna vilket fungerade bra men behövs nog ändras inför ett fördjupat forskningsprojekt. Det hade varit intressant att intervjua artister som jag själv inte känner till på förhand samt artister som har etablerat sig under en längre tid i branschen. Dessa bör vara mer erfarna och kan ha mycket mer att säga om. Artisterna jag intervjuat är väl insatta i ämnet men båda befinner sig precis i början av sina karriärer vilket kan ha varit till en nackdel. Även valet att genomföra intervjuerna via Discord kan ha varit till en nackdel jämfört med att genomföra dem på en plats, öga till öga. Intervju på plats kan ha resulterat i flera intryck och starkare kontakt med respondenten.

Enkäterna skickade jag ut till diverse grupper och la ut på sociala medier, vilket resulterade i att flera personer utanför min krets deltog i studien. Det vill säga att det inte blev ett bekvämlighetsurval dock behövs förslagsvis fler respondenter för att ytterligare kunna fördjupa studiens resultat i framtida forskningsprojekt inom detta område.

Jag märkte även också att jag bör ha gett mer information till respondenterna kring faktorerna, då det några gånger uppstod förvirring eller misstolkning. Hagevi och Viscovi (2016) menar att en bör göra flera testenkäter då dem första försöken ofta blir otillräckliga, opreciserade och krångliga. Detta gjorde inte jag i studien och kan ha resulterat i misstolkning och förvirring. Exempelvis aspekten FX som innehöll pyro, smällare, konfetti och rök var för bred och skulle delats upp i tre aspekter då många av enkätsvaren beskrev att pyro var onödigt men att rök och dimma var nödvändigt.

Källförteckning

Brown, S. C., Knox, D. (2017). Why go to pop concerts? The motivation behind live music attendance. *Musicae Scientiae*, 21 (3), 233–249. Doi:

<https://doi.org/10.1177/1029864916650719>

Copsoq. (1990). *Varför är svarsfrekvensen viktig?* Hämtad 2022-11-01, från

<https://copsoq.se/arbetsplatsundersokning/forberedelse/varfor-ar-svarsfrekvensen-viktig>

Dahlström, M. (2022, 12 juni). Drömskt och inåtblickande med Tyler, The Creator på Rosendal. *Dagens Nyheter*. Hämtad 2022-11-23, från <https://www.dn.se/kultur/dromskt-och-inatblickande-med-tyler-the-creator-pa-rosendal/>

Eliasson, A. (2013). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur AB

Gunnarsson, R. (3 mars 1999). *Urvalsstrategier och datainsamling*. Infovoice.

<https://infovoice.se/urvalsstrategier-och-datainsamling/>

Hagevi, M., & Viscovi, D. (2016). *Enkäter: att formulera frågor och svar* (1 upplg.). Studentlitteratur AB

Hollman, R. (28 juli 2019). *The 16 incredible stages of Tomorrowland weekend 1*. Festival Squad. <https://festivalsquad.com/2019/07/the-16-incredible-stages-of-tomorrowland-weekend-1/>

Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB

Lärum. (2021). *Sinnesupplevelser - en handledning om sensorisk integration för personal inom den grundläggande utbildningen*. Helsingfors: Lärum

Platz, F., & Kopiez, R. (2012). When the eye listens: a meta-analysis of how audio-visual presentation enhances the appreciation of music performance. *Music perception: an interdisciplinary journal*, 30(1), 71–83. doi: [10.1525/mp.2012.30.1.71](https://doi.org/10.1525/mp.2012.30.1.71)

Swarbrick, D., Bosnyak, D., Livingstone, S. R., Bansal, J., Marsh-Rollo, S., Woolhouse, M. H., Trainor, L. J. (2019) How live music moves us: head movement differences in audiences to live versus recorded music. *Frontiers in Psychology*, doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02682>

TEAM KLAYTRON. (17 november 2018). *Twenty one pilots - "fairly local" LIVE, Tyler teleports (11-16-18) Tacoma, WA* [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=RKTsS80Pmzw>

Ternhag, G., & Wingstedt, J. (2012). *På tal om musikproduktion: elva bidrag till ett nytt kunskapsområde*. Göteborg: Bo Ejeby Förlag

Vardagspsykologi. (2021). *Prosocialt beteende*. Hämtad 2022-11-23, från <https://www vardagspsykologi.com/prosocialt-beteende>

Willkom, A. C. (12 juli 2018). *Five types of communication*. Drexel. <https://drexel.edu/graduatecollege/professional-development/blog/2018/July/Five-types-of-communication/>

Öhnon, M. (2020, 28 april). Live music: where visuals and sounds meet [LinkedIn artikel].

Hämtad från <https://www.linkedin.com/pulse/live-music-where-visuals-sounds-meet-murat-%C3%B6nhon>